

Kertomus Demidovien suvun

Kirjoittaja, Praskovja Feodorova Aunuksen Puuttilan kylästä osallistui v. 1993 Karjalan Siivostysseuran ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran järjestämään kirjoituskilpailuun "Karjalaiset juureni" ja sijoittui jaetulle toiselle sijalle. Viime lokakuussa hän oli kutsuvieraana KSS:n Petroskoissa järjestämässä heimojuhlassa. - Praskovja Feodorova on innokas murteen vaalija. Hän on lähettänyt useita kirjoituksiaan myös Karjalan Heimon toimitukseen. Oheisena julkaisemme hänen murrekuvauksensa Demidovien suvun vaiheista.

Johoran vanhempoinen poika syntyi Puuttilan hierus. Kodin silloin oli vanhain, pieni. Iivan suvaičči ruoduo muodu, da lapsii ainos harjaitteli sih dieloh. Kuibo sil aiguo et suvaiče muodu, ku mua syötti. Häi nai Moizivon hieruspäi, mučoin Dun'anke kažvatettih kolme poiguo da kolme tytärđy.

Vahnem poigu Vasili jällen ežmästy muoilmansotua nai da strojii ičelleh erize koin hierun toizeh agjah. Ruuttih omal mual, sit kolhozas. Eli häi lās 80 vuotta. Poijat kolhozas ei ruottu. Vladimir da Iivan, vahnembat, Anuksen linnas plotniekannu, strojittih kodiloi. A nuorem, kolmas poigu Nikolai, kodvažen ehtii ruodua avtobuozal setovodannu.

Konžu voinu rodih, kaikkii poigii kerras otettih voinale. Volga joven rannale kuodui Vladimir. Toine poigu Iivan kolme vuotta oli Syvärijoven rannal, Lodienoi Peldo -linnas, oli jo abei, konžu ku hänen mučoi Marija da kaksi piendy hänen poiguo - Nikolai da Genadii jiedih Suomen alle. Iivan ei ni kui voinut tiedie, ollahgo hengis, midä eletäh. A pereh sežo ei tiedänyt, sto lapsien tuotto on rinnal puolensuon kilometrin pies.

Pereh Suomenke eli, ei pahoi. Suomilažet kai lapsile annettih ližävyö abuu. Konžu frontu (rintama) siirdyi Piiterihpäi da ielleh Saksah, sit Iivan tapettih jo Oderjoven rannale. Hänen perches nygöi on hengisyk-si vahnem poigu Nikolai, no elos hänel ei ni konžu muhe-loittanu. Vasilien nuorem poigu Nikolai tapettih Valkoven'ale.

Vasiliel oli vie kaksi tytärđy, vahnem Marija oli Anuksenlinnas miehel. Hänen ukko voinal tapettih. Iče eli Suomenke voinan aiguo. Oli ukospäi poigu, dai nygöi on hengis, Nikolai Pavlov. Marija jällen voinuo eli

Puuttilas tuotan kois. Hänen kodi sodan aiguo paloi, ruodoi kolhozas. Häi on jo kuollut, eli 75 vuotta.

Tytär Anna oli miehel Kuanilan hierus, meijän rinnal. Ukko ruadoi kolhozas. Enzi piän oli otettu voinale, tapettih kuun peräs Suojärvel, Karjalas. Anna Vasiljevna työnti kolhožu lehminenke palažele, a puutui Urkolale (Uralille), ruodoi sie sahtas. Jygei elos, lastu ei olluh. Jällen voinua ruodoi Promkombinuotas. Nygöi eläyksin ukon kois. Igiä on hänel piele 85 vuotta.

Nengoine elos Iivanan Vasili poijas.

Iivan-diedöil toine poigu oli Aleksandr. Häi eli 70 vuotta. Ežmäzeh muailman sodal 1914 puutui plenah, no hänel paha Saksas ei ollut, eli perches, sie-

gi ruodoi. Konžu pieži kodih, sit ezmäzikse sežo rubei strojimah uuttu kodii. V. 1922 pereh meni elämäh suureh kaksikerdažeh taloih. Aleksandr ruodoi kaiken ajan kolhozas, enzi vuovel oli predseuotel'annu. Heil oli seičči lastu, kuuzi tytärđy da yksi poigu. Poigu jällen Suomie oli otettu armieh, no voinal ei olluh. Igiä hänel on vajai seiččiekymen, no viruu sairas, ei voi ni kävellä.

Aleksandran kaksi tytärđy Ol'ga da Aleksandra on kuoltu, a tytär Zoja meni miehele voinan aiguo Suomen saldatale. Eläy lās Helsinkii. Aleksandra sežo oli Suomes, konžu ven'alazet tuldih Anukseh. Häi sinne lähti, ga järilleh kodvažen peräs kienyettih Ven'ale.

Iivan-diedöin nuorem poigu, tuaton nimelliine Iivan jällen ežmästen muoilman soduo tuli kodih, nai. Elettih vellenke Aleksandranke yhtes kaksi perehty uwes kois.

Sit perehet erottih, yhtele puoli kodii dai toizele. Iivanal oli nelli lastu, yksi kuoli piennenny, iče Iivan kuoli voimatoi 41 vuodiine. Lapset kažvettih, kaksi tytärđy da poigu Aleksandr; häi eläy tuotan kois.

Tyttäret Iivan-diedöin: Dun'a oli miehel Sudalan hierus. Heidy sit työttih loitomba Karjalah. On vie hengis Dun'an

tytär Liiza, eläy jällen voinuo An u keses.

Tytär Iivan diedöin Marija oli miehel poikki joves Taččalas Kazin Iivanal. Lastu heil'ei olluh, eli 90 vuotta. Voinan aiguo häi istui Suomen tyrmäs (III-VI-1944) pidäyhäi. Velli Aleksandr pidi svuodbuo suomilaženke, a häi peitteli partizuonuo (ukon plemänniekkuo), sit tiijustettih suomilažet da pandih händy Petroskoile tyrmäh. Meijän tuldih dai piestettih. Partizuanu Nikolai Koskin suomilazet ammuttih (vaste vie nygöi muzei rubei eččimäh hänen jälgii).

Vie tytär Natalja eli Tahtahalan hierus, Palazen peräs. Hänen ukko oli vangittu. Oli kaksi poiguo, yksi Vasili kuoli jo, Iivan eläy Tahtahalan hierus. Nengoine elos Iivan diedöin lapsis, Iyhyösti kirjutettu.

Kui minä jo kirjutiin, Johoral Demidovan oli vie kaksi tytärđy, Marija da Aleksandra. Niis vähäžengi kerron:

Marija oli annettu miehele Videleh, Titovan Mihailale. Eli häi piele 80 vuven. Elos oli hierus ku toizilgi, kažvatettih poigu P'etr da tytär Anna. Ruadoi kolhozas enne voinuo. Ukko vangittiin v. 1937. Hänel jäi kaksi tytärđy.

Konzu rodih suuri voinu, sit hyö ežmäi oli siirty Anukseh.

Demidovien perhekuntaa vuonna 1933. Edessä Mihail Demidov (Johoran poika) ja hänen vaimonsa Fedosja, takana heidän poikansa Vasili ja vaimo Kludia; takana keskellä Mihailin bunukka, oheisen kirjoituksen tekijä 10-vuotiaana.

Kun tuldih suomilazet Videleh, a sit pajettih. Puututtih poikki Syväris Arhangelin alueelle. Ruottih kolhožas, ei ni ollut moine nal'gy, a kodih tuldih tuhkile.

Heijän kodi poltettih sodan aiguo. Sit annettih fatieru, a yksikai jälles tyttäret ažituh Tykkyläh oma kodi. Muamo on kuollut, mulloi kuoli vahnembi tytär Vera -72 v, elos on tytär Tatjana, eläy sit kois, on kaksi lastu, bunukkuo.

Poigu P'etr Mihailovits ruodoi enne voinua Promkombinuotas Videlen, a sežo voinan aiguo oli meil' Puuttilas. Tuulokses avattih frontu, hyö perehenke ehtittih pagoh, sežo kui sizar puututtih Ven'ale sihgi piirih, no hyö lähteih elämäh meccy-pos'olkale. Sie heijät tabai vilu da näl'gy. Vie dorogal Videlespäi ajajes jo kuoli poigaine Vit'a Alavožeh, terveh lähtenys čkolah.

Tuli kuolendupaperi frontalpäi, tapettih vahnem poigu Vasilii Orlan linnah, leitenantu 21 vuozu. Kodvažen peräs otettih voinale toine poigu Fjodor. Se kuodui Piiterin blokuodan piestäjes. Vie poigu Vladimir pieži Karjalah, otettih sie frontale. Sie oli häi lās Karhumägi. Tuotto lapsien P'etr kuoli tyrmäh. Pandih nelläkse kuudu, ei voinut lähtie meččäh ruodoh, voimatui.

Sit lapsien muamo Anna puutui Karjalah, frontan lähäl, vie sie kuoltih lapset Liiza da Aleksandr, jo kouluniekat. P'etr Mihailovitsin emäntä odva sygyžyl, konžu piestettih vihollizės Videlen, tuli kodih. Ei jo pitky hänen igä ollut, terväh kuoli, a poigu Vladimir tuli kodih ruonittu frontal. Häi tuliel kežäl täyttäy 70 vuottu, elännöy, tervehys on pahennuh. On hänel kolme lastu, 11 bunukkuo. Elettä Videles kaikin.

Johoran tytär Aleksandra oli miehel poikki joves Pienes Puuttilas, Kornis. Hänel oli lastu, kaksi poiguo da kaksigi tyttäry.

Poigu Mihail eli 83 vuottu. Ruodoi muodu, a sit kolhožas. Konžu rodih suuri voinu, heijän perehty työttih ajamah lehmiä ehkoi ei jädäs vihollizele. Hyö piestih poikki Syväris, sit heidy vietih Urkolale (Uralille) Molotovan alueelle. Sie sežo ruottih kolhožas. Suurdu näl'gie sie ei nähty, ga muudugi rodih.

Poigu vahnem Vasilii oli frontal, puutui Suomeh plenah. Tytär Marija oli heijänke, ga hänen ukko Anatolii Cubriev tuli ruonittu kädeh heijällyö ku oma randu oli vihollizel.

Tytär Klavdija meni vedeh talvel, voimatui. Poigu Aleksandr - 16 vuodiine puutui kivihiilisahtah, kuoli. Mihail lap sis nygöi jäi poigu Nikolai da tytär Natalja. Konžu piestettih vihollizes oma Anus, sit vaste vie hyö piestih kodih sygyžyl.

Kodih oli dienyh Aleksandra buobo, kačoi händy bunuku sežo Aleksandran tyttären tytär. Kolme vuottu ei tietty poiguo Vasiliedu. A häi oli plenaspäi kirjutannuheze Suomen armieh da jo sie olles kävyi lomale sodan aiguo, tuli ga pereh pajennuh dai ei olluh hänen mučoidu krome buabuo. Abei oli, ga midäbo ruot.

Jälles Vasiliedu suudittih kymmenekse vuottu, istui loiton kyl' mäs muas. Mučoi Anna hätken vuotti, suvaičči händy, a sit kui lienöy meni miehele. Vasilii tuli kodih, kodvažen peräs nai. Nygöi eläy Alavožes. Hänel on igiä 74 vuottu, on lastu. Tervehys ei ole hyvä.

Mihailan poigu Nikolai vähäzin kažvoi, ruodoi sahtas Pitkäranas, meni sahtah. Kuoli kui velli tuodih muah Anukseh. Klavdija voimatui enämbäl, kuoli 26 vuodiine.

Buobo Aleksandra eli 95 vuottu. Tyttäret buoban kahtei oldih miehel hierus rinnal Taččalas. Sežo elettih omuo elostu da kolhožas, oli lastu.

Poigu Aleksandra buobon - Iivan eli 70 vuottu. Oli ežmäzel muailman sodal Ukrainal. Siepäi toi nuorikkazen mucoin. Ei mučoi sil aiguo mielynyh Karjalah. Oli talviaigu, lundu kivokset, pertis suuret skamn'at, pitkät laučat. Pieni melličäine, jauhuo sai vai kofeidu (sikoreidu). Sit häi lähti iere. Iivan nai, elettih kai aigu Alavožes. Oli oma kodi, lastu. Ruodoi Alavožen lesožavodal.

Täs minun kirjutukses vie vähäine tieduo meijän sugulazis, heijän elokses lyhyösti. Ielleh minä kirjutun erähis pitkem-bäh.

PRASKOVJA
FJODOROVA
Aunus, Puuttila

Panteleimonista uusi apulaispiispa

Valamon luostarin johtaja **arkkimadriitta Panteleimon**, on valittu Suomen ortodoksisen kirkon uudeksi apulaispiispaksi. Panteleimon, iältään 47 vuotta, seuraa virassa piispa Ambrosiusta, joka taannoin siirtyi Oulun hiippakunnan piispaksi.

Apulaispiispan virkanimike on Joensuun piispa. Omaa hiippakuntaa hänellä ei ole, vaan päätehtävänä on avustaa arkkipiispa Karjalan hiippakunnan asioiden hoidossa.

Apulaispiispa Panteleimon on syntynyt Vieremällä. Hän on ollut Valamon luostarin veljestön jäsen runsaat kaksikymmentä vuotta. Luostarin johtajaksi hänet määrättiin vuonna 1979. Panteleimon on suorittanut pappiskandidaatin tutkinnon ja lisäksi teologian kandidaatin tutkinnon Leningradin hengellisessä akatemiassa. Arkkimadriitan arvon hän sai vuonna 1986. Hän kirjoittanut useita historiallisia romaaneja ja luostari-isien elämäkertoja.

Historian viestejä Oulusta

Oulun Yliopiston historian laitos ryhtyi viime vuonna julkaisemaan kansantajuista lehteä *Historian Viesti*. Uuden julkaisun tärkeimpänä tarkoituksena on tuoda julkisuuteen sitä monipuolista tutkimustietoa, mitä historian laitoksen piirissä tuotetaan.

Osa tuosta tiedosta leviää painettuina julkaisuina, mutta varsinkin opiskelijoiden erilaisissa oppinnäytetutkimuksissaan

(esim. pro gradut ja lisensiaattityöt) esittämä arvokas, tutkittu tieto jää enimmästään pölytymään arkistoihin.

Vaikka *Historian Viesti* on yleistajuinen julkaisu, kaikki siinä julkaistu perustuu tutkittuun ja tieteellisiin menetelmin hankittuun tietoon. Osa artikkeleista pohjautuu vielä tekeillä oleviin tutkimuksiin, mutta suurin osa valmiisiin oppinnäytetutkimuksiin.

Joensuussa eletään rikkaasti rajan ja kohtaamisen alueella. Täällä kohtavat erilaiset ihmiselämän osa-alueet ja kulttuurit. Nopeasti pienenevä maailma on muuttumassa kokonaisuudessaan samanlaiseksi kohtaamisen kentäksi. Menneet vuosisadat toivat rajalle koettelemuksia, mutta tämän päivän Euroopassa raja-alue on kohtaamis- ja oikoontumispaikka. Vaikka menneisyyden kirot ovat poistuneet, on jäljellä yhä rajaseurun kulttuurillinen hedelmällisyys.

Joensuu hakee vertaistaan!

Luonnollista lähialueyhteistyötä

Lisätietoja:
elinkeinojohtaja Ilkka Hynynen
PL 59, 80101 Joensuu, puh. 013-267 5032, fax 013-267 5000

www.jns.fi

